

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen johdosta

Asian vireille tulo ja esitetyt asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta on jätetty Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 28.6.2016. Ilmoituksen liitteessä esitettiin kunnostussuunnitelma, jonka on laatinut Pöyry Finland Oy (Arinan Kiinteistöt Oy, Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden tutkimukset ja kunnostussuunnitelma, ABC Utajärvi, Vanhatie 29 Kunnostussuunnitelma 101003089-003 25.5.2016).

ILMOITUKSEN TEKIJÄ JA KIINTEISTÖJEN OMISTAJA

Arinan Kiinteistöt Oy
Nuottasaarentie 1
90400 Oulu

Yhteyshenkilö

Seppo Jakola
p. 08-3135806
seppo.jakola@sok.fi

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 136 §

ILMOITUKSESSA ESITETYT TIEDOT

Puhdistettava alue, sen sijainti ja käyttötarkoitus

Kunnostuskohde sijaitsee Utajärven kunnassa, käyntiosoitteessa Vanhatie 29, kohdekiinteistöillä 889-407-2-1. Kohteessa on harjoitettu polttoaineenjakeletoimintaa 1960-luvun alkupuolelta lähtien. Nykyisin kiinteistöllä on ABC-automaattiasema, joka tullaan purkamaan. Kiinteistöllä puretaan kaikki polttoaineen jakeluun liittyvät rakenteet.

Kiinteistöllä sijaitsee vanha huoltoasemarakennus, jossa toimii kahvila/baari. Kiinteistöllä on mittarikatos, jossa on yksi mittarijalusta. Myytävät polttoaineet ovat 95- ja 98-oktaaniset bensiinit sekä diesel. Kiinteistön piha-alue on asfaltoitu. Säiliöt sijaitsevat mittarin läheisyydessä.

Kiinteistö on kaavoitettu huoltoasema-alueeksi (kaavamerkintä LH). Alue on suunniteltu kaavoitettavaksi asuinkäyttöön.

Pohjoisessa kiinteistö rajautuu Postilantiehen ja lännessä Vanhatiehen. Kiinteistön eteläpuolinen kiinteistö sijaitsee asuin- ja liikekiinteistöiksi kaavoitetulla alueella. Idässä kiinteistö rajautuu rivitalokiinteistöön (AR).

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Kohteen toimintahistoria

Huoltamolla on harjoitettu polttoaineen jakelua ja huoltamotoimintaa 1960-luvun alkupuolelta saakka. Huoltamo on toiminut aikaisemmin Shell-liikemerkin alla. Tutkitulla kiinteistöllä oli aikaisemmin viisi maanalaista polttoainesäiliötä. 99-oktaanisen bensiinin (10 m³), 98E-oktaanisen bensiinin (16 m³) ja dieselöljyn (16 m³) säiliöt sijaitsevat rakennuksen länsipuolella. Rakennuksen koillispuolella oli säiliöt 95E-oktaaniselle bensiinille (20 m³) ja polttoöljylle (10 m³). 95E- ja 99-oktaanisen bensiinin säiliöt ja polttoöljysäiliö olivat vuodelta 1995, dieselöljyn ja 98E-oktaanisen bensiinin säiliö olivat vuodelta 1985. Säiliöiden täyttö tapahtui niiden lähistöllä olleiden täyttöputkien kautta. Rakennuksen takana, sen itäpuolella oli maanpäällinen jäteöljysäiliö (3 m³).

Bensiinin ja dieselin jakelumittarit (yhteensä viisi) sijoituivat rakennuksen edustalle piha-alueelle. Rakennuksen koillispuolella oli mittarijalusta polttoöljylle. Huoltamolla on ollut huoltohallit (2) rakennuksen itäosassa. Huoltohallista tulevat vedet on johdettu öljynerottimen kautta viemäriin. Kiinteistön piha-alueen sadevesille ei ole keräily- eikä käsittelyjärjestelmää.

Shellin toiminnan aikaiset jakelurakenteet poistettiin massanvaihdon yhteydessä vuonna 2002.

Vuoden 2002 jälkeen kohteessa on toiminut ABC-automaattiasema, ja huoltoasema-toiminta kohteessa päättyi.

Kunnostus vuonna 2002

Kohteen kunnostuksesta laadittiin kunnostussuunnitelma. Suunnitellusta kunnostuksesta tehtiin ilmoitus pilaantuneiden maiden puhdistamisesta Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle. Päätöksessään ympäristökeskus määräsi kunnostukselle seuraavat tavoitetasot: TVOC C₄-C₁₀ 500 mg/kg, bentseeni 25 mg/kg, tolueeni 120 mg/kg, etyylibentseeni 50 mg/kg, ksyleenit 25 mg/kg ja mineraaliöljyt 1000 mg/kg.

Kohde kunnostettiin syys-lokakuussa 2002. Kunnostus sisälsi massanvaihdon lisäksi polttoainesäiliöiden (5 kpl) ja maanpäällisen jäteöljysäiliön poistamisen. Myös jakelumittari, mittarijalustat sekä muut polttoaineen jakeluun liittyneet rakenteet poistettiin. Massanvaihtoa tehtiin yhteensä 315 m²:n alalla ja kaivumäärä oli yhteensä n. 700 m³ktr.

Kunnostuksella saavutettiin silloin tavoitetasona olleet pitoisuudet kaikkien tutkittujen yhdisteiden osalta. Bentseenin tavoitetasona oli silloin 25 mg/kg, mutta jäännöspitoisuus ylitti VNA:n 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvotason seinämänäytteessä Nä15. Samassa pisteessä ylittyi mineraaliöljyjen osalta alempi ohjearvotaso. Kaivua ei ulotettu pitemmälle, koska alueella kulki pyörätie ja kaapeleita.

MAAPERÄ, PINTA- JA POHJAVESITIEDOT

Maaperä

Tutkimusalue on asfaltoitu. Asfaltin alapuolella on 0,3-0,4 m syvyydelle mursketta. Murskekerroksen alapuolella on 4,5 metrin syvyydelle vaihtelevasti silttiä, silttistä hiekkaa ja hiekkaa. Pohjamaa on hiekkamoreenia. Kairaukset toteutettiin syvimmillään kuuden metrin syvyydelle.

Pohja- ja pintavesi

Lähin pohjavesialue (Isokangas 11889006) sijaitsee noin 6,0 km päässä kohteesta kaakkoon. Pohjavesivirtaus suuntautuu karttatarkastelun perusteella koilliseen. Pohjavesipinta on noin 3,6 m syvyydellä maanpinnasta.

Lähin vesistö, Putaalanjoki sijaitsee kohteesta n. 90 m koilliseen.

HAITTA-AINETUTKIMUKSET JA SELVITYKSET

Maaperä- ja pohjavesitutkimukset 2016 ja tutkimustulokset

Tutkimuskohteessa toteutettiin maanäytteenottoon liittyvä kairaus 26.4.2016. Maanäytteet otettiin monitoimikairalla. Tutkimuspisteitä alueelle tehtiin kaikkiaan 6 kpl. Pisteet sijoitettiin toimintahistoriatietojen perusteella riskikohtiin. Yhteen tutkimuspisteeseen asennettiin pohjavesiputki, josta mitattiin pohjaveden pinta ja otettiin vesinäyte.

Maanäytteitä otettiin 6,0 m syvyydelle saakka. Maastohavaintojen ja pikatestien perusteella viisi maanäytettä valittiin laboratorioissa analysoitaviksi. Näytteistä määritettiin kaasukromatografisesti raskaiden öljyhiilivetyjen (C₂₂-C₄₀) pitoisuus, keskitisleiden (C₁₀-C₂₁) pitoisuus ja bentseeni, tolueni, etylibentseeni, ksyleeni ja muut hiilivedyt ja niiden summana haihtuvien öljyhiilivetyjen kokonaismäärä (TVOC, C₅-C₁₀). Pitoisuudet määritettiin kuiva-ainetta kohti. Lisäksi näytteistä määritettiin MTBE:n, TAME:n, ETBE:n ja TAEE:n pitoisuudet.

Vesinäytteestä määritettiin keskitisleiden (C₁₀-C₂₁) ja raskaiden öljyhiilivetyjen (C₂₂-C₄₀) pitoisuus ja bentseeni, tolueni, etylibentseeni, ksyleeni ja muut hiilivedyt ja niiden summana haihtuvien öljyhiilivetyjen kokonaismäärä (TVOC, C₅-C₁₀).

Maanäytteiden tutkimuksissa havaittu korkein bensiinijakeiden (C₅-C₁₀) kokonaispitoisuus oli 72 mg/kg. Muilta osin tutkimuksissa tai kontrollinäytteissä havaitut pitoisuudet olivat kynnysarvotason alittavia. Korkein keskitisleiden pitoisuus oli 29 mg/kg ja raskaiden öljyhiilivetyjen pitoisuus 150 mg/kg.

Pohjavedessä haihtuvien öljyhiilivetyjen ja eetterien kokonaispitoisuus oli 480 ug/l. Yksittäisten haihtuvissa öljyhiilivedyissä esiintyvien komponenttien (BTEX-yhdisteet, MTBE, TAME, TAEE, ETBE) pitoisuuksista havaittiin analyysimääritysrajan ylittävinä pitoisuuksina eettereitä seuraavasti: MTBE 320 ug/l, TAME 31 ug/l sekä BTEX-yhdisteistä bentseeniä 48 ug/l. Keskitisleiden pitoisuudet alittivat analyysimääritysrajan ja raskaita öljyhiilivetyjä havaittiin 50 ug/l.

Haitta-aineiden kokonaismäärät

Kohteen maaperässä ei havaittu valtioneuvoston asetuksen 241/2007 mukaisen kynnysarvon ylittäviä öljyhiilivetyjen pitoisuuksia. Pohjavedessä havaittiin lievästi koholla olevia haihtuvien öljyhiilivetyjen pitoisuuksia (TVOC, bentseeni, MTBE, TAME), joten on todennäköistä, että säiliöiden välittömässä läheisyydessä ja mittarikorokkeiden alapuolella on pilaantuneempaa maa-ainesta, mitä tutkimuspisteissä havaittiin.

Vuoden 2002 kunnostuksen jälkeen nykyisen jakelualueen pohjoispuolella jäi massanvaihtokaivannon pohjoisseinämän alueelle ylemmän ohjearvotason ylittävä bentseenipitoisuus ja alemman ohjearvotason ylittävä mineraaliöljyjen pitoisuus. Alueella kaivua ei jatkettu pyörätien ja kaapeleiden vuoksi pidemmälle.

KUNNOSTUKSEN YLEISSUUNNITELMA

Riskin luonnehtiminen

Maaperässä ei havaittu kynnyksarvon (VNA 214/2007) ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita. Maaperään vuoden 2002 kunnostuksen jälkeen jääneistä haitta-aineiden pitoisuuksista ei aiheudu riskiä, koska pilaantuneen maan määrä on vähäinen. Pohjavedessä havaittiin lievästi kohonnut haihtuvien öljyhiilivetyjen (TVOC, MTBE, TAME, bentseeni) pitoisuus. Tiiviistä maaperästä johtuen haitta-aineiden kulkeutumista tontin ulkopuolelle ei tapahdu.

Kunnostustarve

Pohjavedessä havaittiin lievästi kohonneita haihtuvien öljyhiilivetyjen pitoisuuksia. Säiliöiden ja mittarikorokkeiden purkamisen yhteydessä tulee varautua poistamaan pilaantunutta maa-ainesta. Erillistä pohjaveden kunnostustarvetta ei ole.

Kunnostustavoitteet

Kiinteistö on polttoaineenjaketukäytössä ja entisessä huoltoasemarakennuksessa toimii kahvila/baari.

Polttoaineenjaku kohteessa päättyy, ja jakeluun liittyneet rakenteet puretaan kiinteistöltä. Aluetta ollaan kaavoittamassa asuinalueeksi.

Maaperän pilaantuneisuuden tarkistuksessa tavoitetasona esitetään käytettäväksi valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisia alempia ohjearvoja. Ne soveltuvat tässä kohteessa käytettäväksi, koska kohteella ei ole ympäristön kannalta erityisiä suojeluarvoja, kohteessa ei harjoiteta ravintokasvien viljelyä, vaaraa öljyhiilivetyjen kulkeutumisesta sisäilmaan ei ole eikä kohde sijoitu pohjavesialueelle.

Kvantitatiivisen riskitarkastelun tekemistä käyttäen apuna esim. SOILIRISK 3.1 -ohjelmaa kohdekohtaisten tavoitepitoisuuksien määrittämiseksi ei katsota tarpeelliseksi suorittaa, koska pilaantuneisuus polttoainesäiliöiden ja mittarikorokkeiden alapuolella on todennäköisesti pienialainen ja kunnostus voidaan esteittä suorittaa rakenteiden poistamisen jälkeen. Alempi ohjearvo raskaille tisleille on 600 mg/kg, keskitisleille 300 mg/kg ja haihtuvien öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuudelle 100 mg/kg. Yksittäisille bensiinissä oleville yhdisteille alemmat ohjearvot ovat; bentseeni 0,2 mg/kg, tolueeni 5 mg/kg, etyylibentseeni 10 mg/kg ja ksyleenit 10 mg/kg. MTBE:n ja TAME:n yhteispitoisuudelle alempi ohjearvo on 5 mg/kg.

Mikäli jostakin rajoittavasta tekijästä johtuen kunnostuksella ei saavuteta tavoitepitoisuuksia, laaditaan riskitarkastelu. Siinä arvioidaan aiheuttavatko ylitykset vaaraa ympäristölle ja terveydelle ja voidaanko maaperä tältä osin jättää puhdistumaan luontaisesti vai tarvitaanko aktiivisia jatkotoimenpiteitä

Kunnostuksen toteutus

Kohteessa maaperän pilaantuneisuus tarkistetaan polttoaineen jakelurakenteiden purkutöiden yhteydessä. Havaittavat pilaantuneet maat poistetaan ja korvataan pilaantumattomilla maa-aineksilla (massanvaihto). Pilaantuneisuuden tarkistuksia suoritetaan yhteensä noin 160 m²:n laajuisella alueella.

Säiliöt (3 kpl) poistetaan kiinteistön alueelta. Kaivussyvyys on säiliöalueilla noin 3-3,5 m ja jakelualueilla noin 1 m. Kaivumassojen määrä on arviolta 250 m³ltr. Pilaantuneen maa-aineksen määrä on arviolta noin 100 m³ltr (130 m³itd).

Kunnostusmenetelmä ja menetelmän ympäristövaikutukset

Ottaen huomioon ko. kohteen luonteen, öljyhiilivetyjen laadun ja pitoisuustasot, soveltuvien ja kustannustehokkain kunnostusmenetelmä on pilaantuneen maa-aineksen poistaminen ja korvaaminen pilaantumattomalla materiaalilla (massanvaihto). Mikäli perustelluista syistä on tarvetta käyttää muita kunnostusmenetelmiä, esitetään niitä erikseen ELY-keskuksen hyväksyttäväksi.

Kunnostuksessa toimitaan siten, ettei kunnostustyön jälkeen aiheudu terveyshaittaa ko. alueen tulevalle käytölle. Työ massanvaihdolla toteutettuna ei oleellisesti poikkea normaalista maanrakennustyöstä, eikä aiheuta siitä poikkeavia ympäristöhaittoja.

Maa-ainesten käsittely

Pilaantuneiksi todetut massanvaihdolla poistettavat maa-ainekset toimitetaan asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottopisteeseen.

Massojen vastaanottaja vastaa massojen loppusijoittamisesta lupaehtojensa mukaisesti. Jäljelle jäävät, pitoisuustasoltaan ylemmän ohjearvon alittavat maamassat käytetään ensisijaisesti kaivantojen alustäytöissä, mikäli massat ovat rakentamiskelpoisia.

Jos kaivutyön yhteydessä joudutaan poistamaan maa-aineksia, joissa pitoisuus alittaa tavoitepitoisuudet, hyödynnetään näitä massoja kaivannon täytössä, silloin kun massat ovat rakentamiskelpoisia.

Vesien käsittely

Kaivua ei uloteta pohjavesipinnan tasolle, joten vesien käsittelytarvetta ei arvioida olevan.

Työn valvonta, ohjaaminen ja aikataulu

Työnvalvojaksi nimetään ennen kunnostustöiden aloittamista ympäristöasiantuntija. Työn valvojan ja urakoitsijan yhteystiedot ilmoitetaan työmaan aloitusilmoituksessa.

Maaperän kunnostustyöt on suunniteltu tehtäväksi asemalla tehtävien purkutöiden yhteydessä vuoden 2016 aikana.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Tarkastus alueella

Kohdealueen tarkastamista ennen päätöksen antamista ei ole pidetty tarpeellisena.

Kuuleminen

Kiinteistön omistaja on kunnostuksen tilaaja, minkä vuoksi ELY-keskus ei ole pitänyt tarpeellisena kuulemisen järjestämistä.

Tiedottaminen

ELY-keskus on toimittanut ilmoituksen pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tiedoksi Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tarkastanut ilmoituksen. Kunnostustyö voidaan toteuttaa ilmoituksen esityksen mukaisesti. Lisäksi kunnostustyössä tulee huomioida seuraavat määräykset (1-11):

Kunnostustavoite

1. Kohteen maaperä tulee puhdistaa siten, että kunnostettavalla alueella saavutetaan haitallisten aineiden osalta seuraavat VNA (214/2007) perustuvat alemmat ohjearvotasot.

Aromaattiset hiilivedyt

Bentseeni	0,2 mg/kg
Tolueeni	5 mg/kg
Etyylibentseeni	10 mg/kg
Ksyleenit	10 mg/kg

Öljyhiilivetyjakeet ja oksygenaattit

MTBE-TAME	5 mg/kg
Bensiini jakeet (C ₅ -C ₁₀)	100 mg/kg
Keskitisleat (C ₁₀ -C ₂₁)	300 mg/kg
Raskaat öljyjakeet (C ₂₁ -C ₄₀)	600 mg/kg

Muiden haitta-aineiden osalta on maaperän puhdistusvaatimuksen raja-arvotasoina VNA (214/2007) alemmat ohjearvotasot.

Maaperässä vapaana faasina olevat haitta-aineet tulee poistaa maaperästä.

2. Mikäli kaivutyön kuluessa tehtävät havainnot maaperän pilaantuneisuudesta tai riskeistä poikkeavat olennaisesti kohteen ilmoituksen ja kunnostussuunnitelman lähtötiedoista ja maaperän kunnostustavoitteita ei saavuteta, on ilmoituksen tekijän/kunnostuksesta vastaavan tahon toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle riskinarviointi raja-arvojen ylittävien jäännöspitoisuuksien mahdollisista vaikutuksista ympäristölle ja terveydelle sekä mahdollisten jatkotoimenpiteiden ja/tai tarkkailun tarve. Riskinarvioinnin tulee olla VNA (214/2007) sekä Ympäristöhallinnon ohjeen 6/2014 mukainen riskinarviointi.

Riskinarvio ja jatkotoimenpidesuunnitelma on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja tiedoksi Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Riskinarvioinnin perusteella ELY-keskus voi tarvittaessa antaa ohjeita tai määräyksiä jatkotoimenpiteistä.

3. Maa-alueen luovuttajan tai vuokraajan on esitettävä uudelle omistajalle tai haltijalle käytettävissä olevat tiedot alueella harjoitetusta toiminnasta, jotka ovat saattaneet aiheuttaa tai ovat aiheuttaneet maaperän pilaantumista.

Jätteiden käsittely ja maa-aineksen hyödyntäminen

4. Kaivettuja, pilaantuneita maa-aineksia tai muuta jätettä ei saa hylätä, eikä käsitellä hallitsemattomasti. Maa-aineksen haitta-ainepitoisuuden selvittä-

miseksi, näytteitä on otettava siten, että eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet on edustavasti selvitetty. Pilaantuneet maa-ainekset ja alueelta mahdollisesti kaivutyön aikana esiin tulevat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristösuojelulain mukaisessa luvassa on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto.

5. Kaivettaessa pilaantunutta maaperää ja kuljettaessa pilaantuneita maita on huolehdittava, että maa-aines ei aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maa-aineksen pölyäminen on kuormauksessa ja kuljetuksessa estettävä. Tarvittaessa kuormat on kastettava tai peitettävä kuormapeitteillä. Pilaantuneen maa-aineksen haltijan velvollisuus on laatia siirtoasiakirja, joka kulkee jätteen siirron mukana ja luovutetaan jätteen vastaanottajalle. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä allekirjoittamansa siirtoasiakirja tai sen jäljennös 3 vuoden ajan allekirjoituksesta.

Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle.

6. Jos kaivutyön yhteydessä joudutaan poistamaan määräyksen 1. haitta-ainepitoisuuden alittavia maa-aineksiä, voidaan näitä hyödyntää kaivantojen täyttöissä. Täyttöön hyödynnettävät maa-ainekset ja pilaantuneet maa-ainekset tulee läjittää erilleen toisistaan.

Mikäli sellaisia pilaantuneita maamassoja, joiden pitoisuustasot ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) alemmat ohjearvotasot joudutaan pakottavasta syystä lyhytaikaisesti varastoimaan kunnostustyömaalla, on maamassat peitettävä huuhtoutumisen ja pölyämisen estämiseksi sekä varastoitava tiivillä alustalla. Pilaantuneen, kaivetun maa-aineksen varastoiminen alueella ei saa aiheuttaa lisäpilaantumista.

Kunnostuksen valvonta ja tiedottaminen

7. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja, jolla on tarvittava kokemus ja pätevyys pilaantuneen maaperän kunnostukseen, näytteenottoon ja kunnostustöiden valvontaan. Valvojan yhteystiedot on ilmoitettava ennen töiden aloittamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä Utajärven kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle. Valvojan tulee laatia kunnostustyöstä pöytäkirja/työmaapäiväkirja. Pöytäkirja on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja se on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaiselle.
8. Määräyksen 1 tarkoittamat puhdistustasot on varmennettava riittävillä kenttä- ja laboratorionäytteillä. Kenttätestien tulosten varmistamiseksi tulee riittävä määrä jäännöspitoisuusnäytteistä analysoida laboratoriossa. Analysoinnin tulee tapahtua akkreditoidussa laboratoriossa.
9. Kunnostuksen alkamisesta on ilmoitettava viimeistään viikkoa ennen töiden aloittamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Utajärven kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa myös lähinaapureille. Työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista (esimerkiksi kunnostustyön suunnitelmasta poikkeaminen) ja päästöistä on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Utajärven kunnan ympäristösuojeluviran-

omaiselle. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Jos poikkeuksellisesta tilanteesta voi aiheutua välitön onnettomuusriski, tapauksesta on ilmoitettava viivytyksettä myös alueelliselle pelastuslaitokselle.

Tarkkailu ja raportointi

10. Kaivantoihin työn aikana mahdollisesti kertyvä haitta-ainepitoinen vesi tulee tutkia ja tarvittaessa toimittaa käsiteltäväksi luvan omaavaan laitokseen tai käsitellä muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Jätevesiviemäriin johdettaessa tulee asia sopia viemärlaitoksen kanssa.
11. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta. Loppuraportti tulee laatia Ympäristöopas 2010, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen loppuraportti-ohjeen mukaisesti.

Loppuraportista tulee lisäksi tehdä tiivistelmä julkishallinnon sähköistä lomakepalvelua käyttäen (www.suomi.fi, Pilaantuneen maaperän puhdistamisen loppuraporttitiivistelmä YM027), tiivistelmä on myös liitettävä loppuraporttiin.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Ympäristösuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntäminen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa.

Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi ja hallitsemiseksi.

Perustelut kunnostusta koskeville määräyksille

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) säädetään maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot, alemmat ohjearvot ja ylemmät ohjearvot, joita käytetään apuna maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnissa. Mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jollei arvioinnista muuta johdu: 1) alueella, jota käytetään teollisuus-, varasto- tai liikennealueena taikka muuna vastaavana alueena, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon; 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Kunnostuksesta vastaava taho on ilmoituksessa esittänyt, että kunnostustavoitteena on VNA (214/2007) mukaiset alemmat ohjearvotasot, koska kohde on suunniteltu kaavoitettavaksi mahdollisesti asuinkäyttöön.

Ilmoituksessa esitetty kunnostustavoite ja -menetelmä on hyväksytty. Kunnostustavoitteen on katsottu olevan riittävä ympäristöolosuhteet sekä alueen maankäyttö huomioon ottaen. Mikäli alueella todetaan muita kuin tutkimuksissa todettuja haitta-aineita, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava näiden haitta-aineiden osalta valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisesti. (Määräys 1.)

Mikäli kunnostusmenetelmällä ei päästä kunnostustavoitteeseen voi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus hyväksyä poikkeamisen edellä asetetusta kunnostustavoitteesta. Päätöksestä poikkeamisen edellytyksenä on että, riskinarvioinnin ja mahdollisen jatkotoimenpidesuunnitelman perusteella voidaan luotettavasti osoittaa, että kohdealueeseen jääneistä haitta-aineista ei pitkänkään ajan kuluessa aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle ja/tai terveydelle eikä haitta-aineiden leviämistä pääse tapahtumaan. (Määräys 2.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 139 §:n mukaan maa-alueen luovuttajalla on se-lontekovelvollisuus luovutuksen yhteydessä alueella harjoitetusta toiminnasta sekä tehdyistä tutkimuksista ja puhdistustoimenpiteistä uudelle omistajalle tai haltijalle. (Määräys 3.)

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnoissa sovelletaan varovaisuus- ja huolellisuusperiaatetta. Jätteet on kerättävä ja pidettävä erillään jätehuollon kaikissa vaiheissa siinä laajuudessa, kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi taikka jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maa-ainekset ja alueelta mahdollisesti kaivutyön aikana esiin tulevat jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätettä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle luvalliselle jätteen vastaanottajalle. (Määräys 4.)

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveystahaitta.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja mm. pilaantuneesta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjavelvollisuutta sovellettaessa maa-ainesjäte voidaan katsoa pilaantuneeksi yleensä silloin, kun sen haitta-ainepitoisuudet ylittävät VNA (214/2007) mukaisen alemman ohjearvon. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta. Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille kuljettajalle. (Määräys 5.)

Kestävän kunnostuksen ympäristötekijät, sosiaaliset tekijät ja taloudelliset tekijät huomioon ottaen, voidaan kaivannossa käyttää tavoitetason alittavia maa-aineksia.

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisäpilaantumisen estämiseksi varastointiajan tulee olla lyhyt ja maaperän pilaantumattomuus varas-

toinnin jälkeen on syytä varmistaa. Pilaantuneiden massojen peittämisellä estetään lisäpilaantuminen kiinteistöllä. (Määräys 6.)

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Määräyksessä mainittujen tietojen dokumentointi on tarpeen kunnostustyön asianmukaisen toteutumisen, valvonnan ja tiedonkulun vuoksi. (Määräys 7.)

Massavaihdon yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava kenttätestein pilaantuneisuuden rajaamiseksi. Alueen rajausta on varmistettava laboratorioanalyysillä. Laboratorioanalyysillä tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus ja varmennetaan kunnostustavoitteiden toteutuminen. (Määräys 8.)

Valvonnan ja tiedonsaannin kannalta on välttämätöntä, että viranomaisille sekä alueen omistajalle ja naapureille toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnittelusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty toiminnan valvontaa varten. Määräys pilaantumisen torjuntavelvollisuudesta on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi. (Määräys 9.)

Haitta-aineita mahdollisesti sisältävien vesien tutkimisesta on tarpeen antaa määräyksiä, jotta pilaantunut vesi käsitellään asianmukaisesti ja pilaantuneisuuden laajuudesta saadaan käsitys. (Määräys 10.)

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet sekä jälkiseurantarve. (Määräys 11.)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSA OLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 6 §, 7 §, 14 §, 16 §, 17 §, 23 §, 84 §, 85 §, 133 §, 134 §, 135 §, 136 §, 139 §, 190 §, 191 §, 200 §, 205 §, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014) 24 §, 25 §, 26 §

Jätelaki (646/2011) 5 §, 6 §, 8 §, 12 §, 13 §, 15 §, 16 §, 28 §, 29 §, 31 §, 94 §, 118 §, 119 §, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §, 24 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

MAKSU JA SEN PERUSTELUT

Maksu 825 €

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 ja sen liitteenä olevan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä

maksu on 55 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän päätöksen käsittelyyn kului 15 tuntia.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös hakijalle

Jäljennös maksutta:

Utajärven kunta (sähköinen)

Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (sähköinen)

Pöyry Finland Oy (sähköinen)

Suomen ympäristökeskus (sähköinen)

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tiedottaa tästä päätöksestä kuuluttamalla Tyrnävän kunnan ilmoitustaululla ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 § mukaisesti.

MAAPERÄN TILAN TIETOJÄRJESTELMÄÄN MERKITSEMINEN

Kunnostuskohteen tiedot on päivitetty ilmoituksessa ja sen liitteessä esitettyjen tietojen pohjalta Maaperän tilan tietojärjestelmään 18.7.2016.

MUUTOKSENHAKU

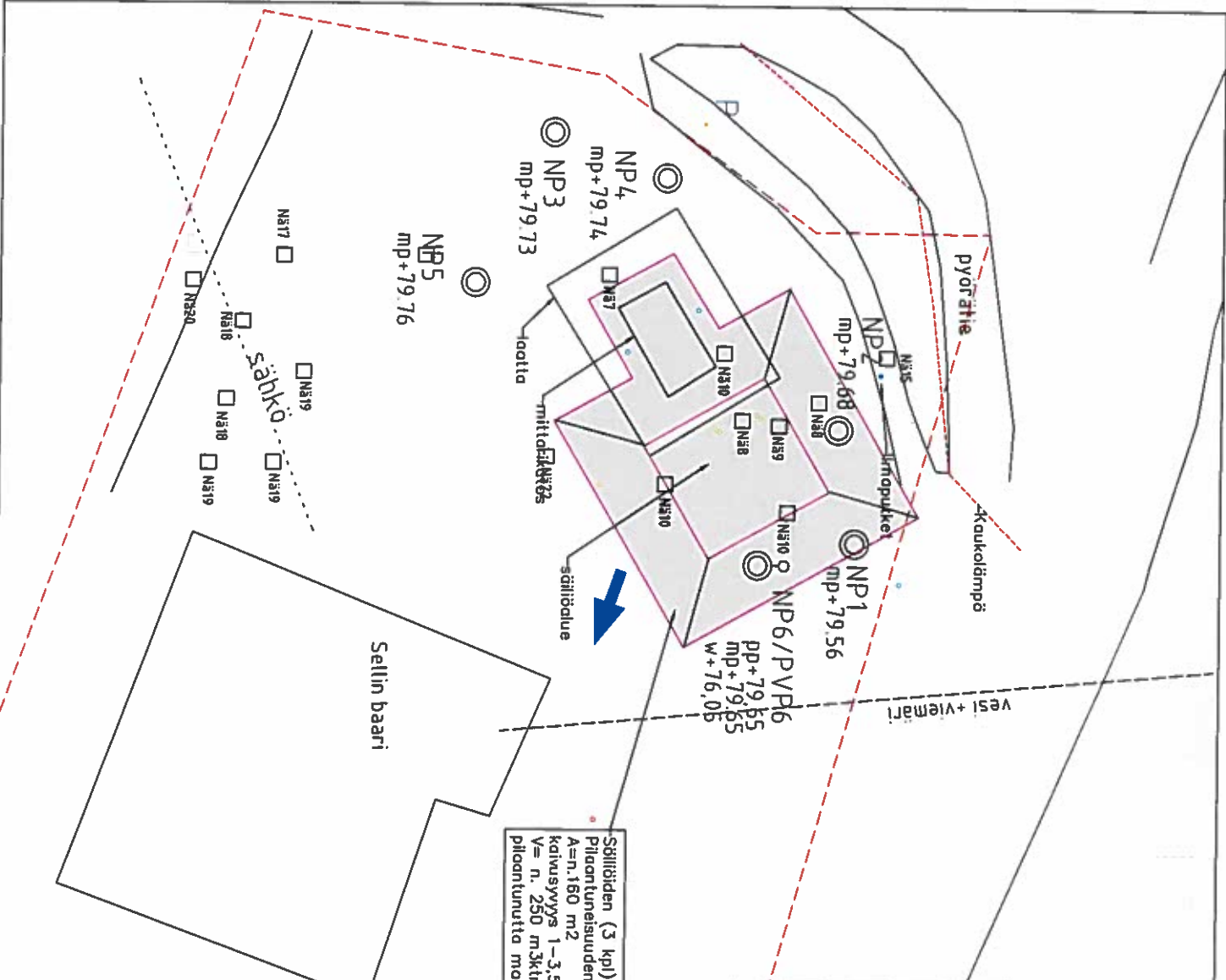
Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusaika päättyy 19.8.2016. Valitusoikeus päätöksestä on YSL 191 §:n mukaan asianosaisella, rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Ympäristönsuojeluyksikön
päällikkö

Juhani Kaakinen

Tarkastaja

Henna-Mari Havana

Säilöiden (3 kpl) ja mittakorokkeen poisto
 Pilaontuneisuuden tarkistus
 A=n.160 m²
 kaikusyvyys 1-3,5 m
 V= n. 250 m³ltr, josta NB5
 pilaontunutta maata n. 100 m³ltr

LÄBIRIEMÄNVAIKUTUSANALYYSIN TULOKSET ÖLJYHILVEIDYTTÄ		Tulos		Syvyys		PetroFig		Bentseeni		Tolueni		Etyylibentseeni		Kytseenit		TEX		MTBE		TAME		ETBE		TAAE		Muut VOC (C5-C10)		Bensiinijakeet (C9-C14)		Öljyhilveidyt (C9-C12)		Öljyhilveidyt (C12-C16)		Öljyjakeet (C16-C22)			
Maanpinnan	Maanalaista	m	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg			
NP1	10-20	645	<0.02	<0.02	0.15	2.3	2.7	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	89	72	37	140	170	160	160	110	86			
NP2	50-60	450	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	
NP3	40-50	60	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
NP4	10-20	30	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
NP5	0.5-1.0	110	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
NP5	10-20	110	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
NP5	20-30	230	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02

1) Summaaritus tullaan saavuttamaan suoraan perusteella mittauspisteistä ja -syvyyksistä (TAAE)
 2) Havaittuja öljyjakeita (C10-C16) ei ole havaittu mitään pisteistä.
 VML Vertoomuksen sivust 21/7/2007

POYRY
 Pöyry Finland Oy
 Teuhoniitie 2A, PL20, 00571 Oulu
 puh. 010 3311 fax. 010 33 23400
 email: oulu@poyry.fi, oulu@finlandpoyry.com

TOHENPIDEKARITTA
 TOHENPIDEKARITTA
 1200

ABO-UUTAJARVI
 KUNNOSTUSSUUNNITELMA

ARINAN KUNTEISTOY

TOHENPIDEKARITTA PVA

25.5.2016

101003089-003

4

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitusaika on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä. Valitusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostitse. Toimitustavasta riippumatta valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan päättyessä klo 16.15.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 250 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 VAASA
postiosoite: PL 204, 65101 VAASA
telekopio: 029 56 42760
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelin: 029 56 42611
aukioloaika: 8.00 - 16.15